

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมีรายละเอียดของวิธีการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Survey) โดยศึกษาจากหนังสือ เอกสาร บทความ คำบรรยาย วิทยานิพนธ์ งานวิจัย โครงการ ระเบียบ คำพิพากษา และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ เพื่อนำมาประกอบการศึกษา

2. ศึกษาภาคสนาม (Field Study) โดยนำความรู้ที่ได้จากข้อ 1 มาสร้างแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษา ซึ่งแบบสอบถามดังกล่าวจะเป็นการศึกษาถึง (ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้พิพากษาในคดีทำร้ายร่างกายกรณีในชั้นอุทธรณ์ ลักษณะของการใช้ดุลพินิจและปัจจัยที่ผู้พิพากษานำมาประกอบในการใช้ดุลพินิจ) ส่วนการสัมภาษณ์ผู้ศึกษาจะสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหารศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค จำนวน 6 คน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มประชากรเป้าหมายที่จะศึกษาทั้งหมด ได้แก่ กลุ่มผู้พิพากษา ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ ผู้พิพากษาที่ดำรงตำแหน่งเป็นประธานแผนกต่าง ๆ รวมทั้งผู้พิพากษาอาวุโสในศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ศาลอุทธรณ์ภาค 3 ศาลอุทธรณ์ภาค 4 ศาลอุทธรณ์ภาค 6 ศาลอุทธรณ์ภาค 7 ศาลอุทธรณ์ภาค 8 และศาลอุทธรณ์ภาค 9 ซึ่งเป็นศาลอุทธรณ์ที่มีที่ทำการอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งหมด 272 คน

ตารางที่ 3.1

ประชากรศึกษาที่เป็นผู้พิพากษาที่ดำรงตำแหน่งในศาลอุทธรณ์
และศาลอุทธรณ์ภาคที่มีที่ทำการในเขตกรุงเทพมหานคร

ประชากรศึกษา	จำนวนที่ส่ง (คน)	จำนวนที่รับคืน (คน)	ร้อยละ
แบบสอบถาม			
1. ศาลอุทธรณ์	99	30	30.3
2. ศาลอุทธรณ์ภาค 1	42	8	19.05
3. ศาลอุทธรณ์ภาค 3	25	18	72.00
4. ศาลอุทธรณ์ภาค 4	21	6	28.57
5. ศาลอุทธรณ์ภาค 7	27	11	40.74
6. ศาลอุทธรณ์ภาค 6	23	8	34.78
7. ศาลอุทธรณ์ภาค 8	21	6	28.57
8. ศาลอุทธรณ์ภาค 9	20	15	75.00
รวม	272	102	37.50
สัมภาษณ์			
1. ประธานศาลอุทธรณ์	1	1	
2. ประธานศาลอุทธรณ์ภาค 1	1	1	
3. รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค 3	3	3	
4. ประธานแผนกคดีสิ่งแวดล้อมในศาลอุทธรณ์ภาค 3	1	1	
รวม	6	6	
รวมทั้งสิ้น	278	108	38.84

เกณฑ์การสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบผสม (Multistage Random Sampling) คือ Purposive Random Sampling และ Quota Random Sampling ตามลักษณะประชากรเป้าหมาย 8 กลุ่ม ดังนี้ คือ

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane

$$\begin{aligned} \text{โดย} \quad n &= \frac{N}{1 + N(e)^2} \\ \text{เมื่อ} \quad n &= \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง} \\ N &= \text{จำนวนประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา} \\ e &= \text{ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง 5% เท่ากับ 0.05} \\ \text{เมื่อแทนสูตร} &= \frac{272}{1 + 272(0.05)^2} \\ &= 161.9 \end{aligned}$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มประชากรครั้งนี้ จึงเท่ากับ 161.9 คน

ในแต่ละเขตตัวอย่างทำการคัดเลือกศาลในระดับชั้นอุทธรณ์ที่มีที่ทำการในกรุงเทพมหานครซึ่งมี 8 ศาล คือ ศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ศาลอุทธรณ์ภาค 3 ศาลอุทธรณ์ภาค 4 ศาลอุทธรณ์ภาค 6 ศาลอุทธรณ์ภาค 7 ศาลอุทธรณ์ภาค 8 และศาลอุทธรณ์ภาค 9 ผู้ศึกษาจึงเก็บกลุ่มตัวอย่างผู้พิพากษา ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ ประธานแผนกและผู้พิพากษาอาวุโส ที่ทำงานอยู่ในศาลทั้ง 8 ศาลดังกล่าว โดยขยายเป็นเก็บตัวอย่างจากจำนวนทั้งหมดเพราะเป็นจำนวนไม่มากนักและไม่น้อยแก่การศึกษาจนเกินไป ผู้ศึกษาจะศึกษาจากจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการหาข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ โดยสร้างแบบสอบถามมาจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์โดยสร้างแบบสอบถามมาจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและบางส่วนจากความคิดเห็นของผู้ศึกษา เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่จะศึกษาแบบสอบถามจะมีลักษณะเป็น

ก. แบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open – ended)

ข. แบบสอบถามความเห็นแบบ Likert Type Scale โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็นข้อความเชิงนิมิตและเชิงนิเสธ คือ 5, 4, 3, 2, 1 และ 1, 2, 3, 4, 5

ค. เนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 8 ชุด ทั้ง 8 ชุดมีเนื้อหาเหมือนกัน ชุดหนึ่งสำหรับผู้พิพากษา ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ ผู้พิพากษาหัวหน้าแผนก และผู้พิพากษาอาวุโสที่ปฏิบัติราชการในศาลอุทธรณ์ ส่วนอีกเจ็ดชุดสำหรับผู้พิพากษา ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ ผู้พิพากษาหัวหน้าแผนก และผู้พิพากษาอาวุโสที่ปฏิบัติราชการในศาลอุทธรณ์ภาค 1 ภาค 3 และภาค 4 และศาลอุทธรณ์ภาค 6 ถึงภาค 9 เนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้พิพากษาเช่น เพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้พิพากษาในคดีทำร้ายร่างกาย เช่น ปัจจัยที่เกิดจากผู้กระทำผิด ปัจจัยที่เกิดจากผู้เสียหาย และปัจจัย ปัจจัยแวดล้อมเกี่ยวกับคดีและกระบวนการยุติธรรม และคำพิพากษาในศาลชั้นต้น

ส่วนที่ 3 ความเห็นเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร ผู้ศึกษาจะทำการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

1. การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) โดยการนำแบบสอบถามส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเนื้อหาเพื่อความสมบูรณ์ก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การทดสอบแบบสอบถาม จะนำแบบทดสอบไปทดสอบกับกลุ่มประชากรตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรเป้าหมาย ซึ่งได้แก่ ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นซึ่งไปทำงานในกองผู้ช่วยผู้พิพากษาในศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค จำนวน 30 คน
3. การทดสอบความน่าเชื่อถือของเนื้อหา (Content Reliability) โดยใช้วิธีการของสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) ซึ่งผู้ศึกษาได้นำแบบทดสอบก่อนเก็บข้อมูลจริงแล้ว ๆ ได้ค่า Alpha = .882
4. นำผลที่ได้จากการทดสอบแบบสอบถาม ทำการปรับปรุงให้สมบูรณ์เรียบร้อยก่อนนำไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมายที่กำหนดไว้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาดำเนินการดังนี้

1. ส่งหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยไปยังศาลอุทธรณ์ และศาลอุทธรณ์ภาค เพื่อขอให้เลขานุการศาลอุทธรณ์และเลขานุการศาลอุทธรณ์ภาค แจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามให้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้พิพากษาใช้ดุลพินิจ และแสดงความเห็นอย่างเป็นทางการในการตอบ ใช้เวลาดำเนินการประมาณ 1 เดือน
2. รวบรวมแบบสอบถาม แล้วตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์ทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{คะแนนคำตอบทั้งหมด} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$

$$P = \frac{\sum f \times 100}{N}$$

P	แทน	ค่าร้อยละ
f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ/จำนวนคำตอบ
N	แทน	จำนวนประชากรทั้งหมด

2. ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum f \times 100}{N}$$

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

f แทน จำนวนความถี่ของคำตอบ

X แทน ค่าของน้ำหนักในแต่ละข้อ

N แทน จำนวนคำตอบทั้งหมด

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum f(X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

f แทน จำนวนความถี่ของคำตอบ

X แทน ค่าของน้ำหนักในแต่ละข้อ

N แทน จำนวนคำตอบทั้งหมด

เกณฑ์การวัดระดับ

ใช้การจัดระดับความคิดเห็นโดยมีคะแนนอันตรภาคชั้น (Class Interval) ดังนี้

$$\text{พิสัย (Range)} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{จาก 5 ระดับ ต้องการ 3 ระดับ} = \frac{5-1}{3} = 1.33$$

ดังนั้นระดับความคิดเห็นจะเป็น ดังนี้

มาก = 3.68–5.00

ปานกลาง = 2.34–3.67

น้อย = 1.00–2.33

การนำเสนอผลการศึกษา

สำหรับผลการศึกษา ผู้ศึกษาจะใช้วิธีการนำเสนอในรูปแบบต่อไปนี้

1. แสดงการตารางประกอบพรรณนาความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละตัวที่สำคัญในการศึกษา
2. การบรรยายกรณีศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยแบ่งเป็น 5 บท ดังนี้
 - บทที่ 1 บทนำ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา มูลเหตุจูงใจในการศึกษาวัตถุประสงค์ สมมุติฐาน ขอบเขตของการศึกษา นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
 - บทที่ 2 แนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา
 - บทที่ 4 ผลการศึกษาและการอภิปรายผลการศึกษา
 - บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ